

Motion till riksdagen 2025/26:1323

av **Sanna Backeskog m.fl. (S)**

Åtgärder för att motverka digitalt utanförskap

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ingen ska hamna i ofrivilligt digitalt utanförskap och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det finns idag en stor grupp människor som befinner sig i ett ofrivilligt digitalt utanförskap när betalningssystem och identifiering, digitala vårdkontakter, biljettsystem, konsumtion och tillgång till information och kunskap allt mer förflyttas till det digitala.

Digitalisering har fört med sig stora fördelar som tillgänglighet för de många och effektivisering. Men det finns också en risk för att personer utan digital kompetens eller tillgång till digital utrustning hamnar utanför. Detta gäller särskilt äldre, personer med funktionsnedsättning eller kognitiva svårigheter och ekonomiskt utsatta grupper. Det som förenklar vardagen för de flesta av oss utestänger många andra.

Det är en fara för demokratin att en stor grupp stängs ute på grund av en snabb samhällsutveckling med marknadsorienterade och komplexa system. Lyfter man blicken än mer och adderar såväl marknadskrafterna som flyttar sin verksamhet dit det är lönsamt och Tidöregeringens centraliseringsvåg som exempelvis resulterar i nedstängda servicekontor ser vi att livet och delaktigheten i samhället blir extra svårt för en som dels bor utanför storstäderna och dels inte har förutsättningar att tillgodose sig myndighetskontakter, hälso- och sjukvård, ekonomisk hantering och konsumtion digitalt.

Personer med funktionsnedsättning har avsevärt sämre livsvillkor, levnadsvanor och hälsa jämfört med personer utan funktionsnedsättning. Vi menar att den här orättvisan stämmer till rejäl eftertanke och manar till politisk handling.

Personer med kognitiv funktionsnedsättning och eller kognitiva sjukdomar (till exempel begynnande demens) kan inte och kommer inte att kunna hantera den digitala miljö vi har i dagens samhälle på likvärdiga villkor. Det ofrivilliga digitala utanför-

skapet är ett växande samhällsproblem som riskerar att förstärka otrygghet, ojämlikhet och utestängning.

Olof Palme sa 1985, på det som då hette Handikappförbundens Centralkommittés kongress:

Det finns en nyttig påminnelse för oss alla att lära. Nämligen att det finns grupper, som på det ena eller andra sättet kan behöva kompletterande politiska insatser som stöd och hjälp att hävda sina intressen, men att det i grunden ändå aldrig går att skilja ut den ena gruppens behov från den andra. Vi är alla medborgare i samhället, och det är detta samhälles allmänna uppbyggnad och utformning som bestämmer medborgarnas tillvaro. Därför handlar det egentligen inte om att driva handikapppolitik, ungdomspolitik, kvinnopolitik eller äldrepolitik – utan om att driva en politik för människor. En politik för alla, ingen nämnd och ingen glömd; en politik som behandlar alla medborgare lika.

Det här talet hölls innan nyliberalismen och marknadskrafterna vunnit stark mark i Sverige.

Ska politiken och samhället finnas för alla i Sverige krävs ett krafttag på många plan – inte minns gällande det digitala utanförskapet. Såväl politiken som offentlig sektor måste arbeta för alternativa lösningar och icke-digitala vägar för service och kontakt.

Sanna Backeskog (S)

Anna Vikström (S)

Gunilla Carlsson (S)

Lena Johansson (S)

Marianne Fundahn (S)

Rose-Marie Carlsson (S)

Annika Strandhäll (S)

Lena Bäckelin (S)

Louise Thunström (S)

Marie Olsson (S)

Anna Wallentheim (S)